

Lag

om ändring av polislagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i polislagen (872/2011) 9 kap. 9 § 2 mom., sådant det lyder i sin finska språkdräkt i lag 581/2019,

ändras 9 kap. 2 a §, rubriken för 9 §, 9 a §, 9 b § 2 mom., 9 d §, 9 e § 2 mom., 9 h § och 9 i § 6 mom.,

av dem 9 kap. 2 a §, 9 a §, 9 b § 2 mom., 9 d §, 9 e § 2 mom. och 9 h § sådana de lyder i lag 419/2017 och 9 i § 6 mom. sådant det lyder i lag 1248/2020, samt
fogas till 9 kap. nya 2 b och 2 c § som följer:

2 a §

Andra myndigheters assistans till polisen vid lämnande av internationellt bistånd

När internationellt bistånd lämnas kan en myndighet, på begäran av inrikesministeriet och med samtycke av den stat som begärt bistånd, för utförande av ett uppdrag som hör till polisen ge polisen sådan assistans som den berörda myndigheten har behörighet att ge. Assistans får begäras endast om polisens resurser är otillräckliga för lämnandet av internationellt bistånd eller om det för biståndet behövs specialpersonal eller specialmateriel som polisen saknar.

Den tjänsteman som ger assistans ska följa order och anvisningar av den polisman som leder uppdragets utförande och agera inom ramen för de befogenheter som polismannen i enlighet med 9 e § bemyndigar tjänstemannen att utöva. Den tjänsteman som ger assistans har i ett synnerligen viktigt och brådskande uppdrag rätt att under polismannens uppsikt använda sådana för uppdraget behövliga maktmedel som polismannen med stöd av sina befogenheter bemyndigar tjänstemannen att använda och som med hänsyn till situationen kan anses vara försvarliga.

Assistansen kan omfatta slagkraftigare bevapning som lämpar sig för utförande av polisuppdrag än en militärpersons personliga bevapning. En förutsättning för detta är att det på basis av observationer av läget, händelsen eller evenemanget eller annan specifik information är befogat att anta att assistansen är nödvändig för att avvärja eller avbryta ett terroristbrott som allvarligt hotar ett stort antal människors liv eller hälsa och som avses i 34 a kap. 1 § 1 mom. 2, 3 eller 5—8 punkten eller 2 mom. i strafflagen eller för att avstyra eller förhindra ett brott med jämförbara konsekvenser som avses i 21 kap. 1 eller 2 §, 25 kap. 4 § eller 34 kap. 1, 3, 5, 6 eller 11 § i strafflagen. Bestämmelser om polisens rätt att av Gränsbevakningsväsendet få assistans som inbegriper användning av slagkraftigare bevapning än den bevapning som vid Gränsbevakningsväsendet godkänts för utförande av gränssäkerhetsuppgifter föreskrivs i 77 a § 3 mom. i gränsbevakningslagen.

I fråga om det civilrättsliga och straffrättsliga ansvaret för den tjänsteman som ger assistans tillämpas vad som föreskrivs i 9 f §. Bestämmelser om militärpersoners civilrättsliga och straffrättsliga ansvar när Försvarsmakten ger polisen assistans vid lämnande av internationellt bistånd utfärdas särskilt.

Polisen svarar för den allmänna ledning och samordning av parternas åtgärder som behövs för att assistansen ska kunna utföras tryggt.

Inrikesministeriet fattar beslut om begäran om sådan assistans av en annan myndighet som avses i 1 mom. I fråga om beslutsfattandet vid givande av assistans gäller vad som föreskrivs särskilt.

2 b §

Polisens assistans till utrikesförvaltningen utanför finskt territorium

Polisen kan på utrikesministeriets begäran ge utrikesförvaltningen assistans för utförande av uppdrag utanför finskt territorium om vilka det föreskrivs i lagen om konsulära tjänster (498/1999) med beaktande av målsättningen för och principerna i Förenta nationernas stadga (FördrS 1/1956) och av andra folkrättsliga regler, om polisens assistans behövs på grund av polisens befogenheter, specialkompetens eller -utrustning.

Inrikesministeriet beslutar om givandet av assistans efter att ha hört den behöriga centralförvaltningsmyndigheten om inte något annat följer av 5 a kap. 39 § 1 mom. eller 57 § 3 mom. eller av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet (418/2017).

Polisen svarar för den allmänna ledning som ett tryggt utförande av assistansuppdraget kräver. I fråga om polismäns gällande befogenheter, civil- och straffrättsliga ansvar samt rättsliga ställning föreskrivs i 9 e—9 g §.

2 c §

En annan myndighets assistans till polisen när polisen ger assistans till utrikesförvaltningen

En myndighet kan på inrikesministeriets begäran ge polisen assistans i situationer som avses i 2 b § förutsatt att den har behörighet att göra det. Assistans får begäras endast om polisens resurser är otillräckliga för utförande av uppdrag som avses i 2 b § eller om det för uppdraget behövs specialpersonal eller specialmateriel som polisen saknar. På givande av assistans tillämpas vad som föreskrivs i 2 a § 2—6 mom.

9 §

Internationell rättslig hjälp och handräckning

9 a §

Beslutsfattande som avser Prümsamarbete och Atlassamarbete

Polisstyrelsen och skyddspolisen fattar inom sitt verksamhetsområde beslut om att inom finskt territorium inleda sådant samarbete (*Prümsamarbete*) som avses i kapitel 5 i rådets beslut 2008/615/RIF om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism och gränsöverskridande brottslighet, nedan *Prümbeslutet*, och att på begäran av en främmande stat delta i samarbete inom dennas territorium.

Polisstyrelsen fattar beslut om att lämna bistånd av särskilda insatsgrupper till en annan medlemsstat enligt rådets beslut 2008/617/RIF om förbättrat samarbete i krissituationer mellan Europeiska unionens medlemsstaters särskilda insatsgrupper, nedan *Atlasbeslutet*, eller att begära sådant bistånd av en annan medlemsstat.

Polisstyrelsen ska utan dröjsmål underrätta inrikesministeriet om att samarbete som avses i 1 och 2 mom. och skyddspolisen om att samarbete som avses i 1 mom. har blivit aktuellt och

om ett beslut om att inleda samarbete. Inrikesministeriet kan fatta beslut om att fortsätta eller avsluta påbörjat samarbete eller bistånd.

Ett beslut om att inleda Prümsamarbete eller om att lämna eller begära sådant bistånd som avses i Atlasbeslutet fattas av inrikesministeriet, om ärendet är av särskild betydelse för Finlands inre säkerhet.

Det som i 1—3 mom. föreskrivs om beslutsfattande tillämpas också på inledande av samarbete som sker med stöd av artiklarna 17, 25 och 27 i fördraget mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna och Republiken Österrike om ett fördjupat gränsöverskridande samarbete, särskilt för bekämpning av terrorism, gränsöverskridande brottslighet och olaglig migration (FördrS 53 och 54/2007), nedan *Prümfördraget*.

Vad som i 1—4 mom. föreskrivs om beslutsfattande ska tillämpas om inte något annat följer av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet.

9 b §

Lämnande eller mottagande av internationellt bistånd i andra situationer

Om inte något annat följer av någon annan lag, Europeiska unionens lagstiftning eller en internationell överenskommelse som är bindande för Finland, kan inrikesministeriet på begäran av en främmande stat, Europeiska unionen eller en internationell organisation fatta beslut om lämnande av annat bistånd som omfattas av polisens verksamhetsområde än sådant som avses i 9 a § till den som begär bistånd. Inrikesministeriet kan på motsvarande sätt av en främmande stat, Europeiska unionen eller en internationell organisation begära bistånd som omfattas av polisens verksamhetsområde. I beslutet ska innehållet i biståndet, tjänstemännens befogenheter och de vapen, den ammunition, de maktmedelsredskap och den övriga utrustning som är tillåten för tjänstemännen anges. Närmare bestämmelser om beslutets innehåll får utfärdas genom förordning av statsrådet.

9 d §

Ställningen i andra situationer för en främmande stats tjänsteman och en person som är anställd av Europeiska unionen eller en internationell organisation inom finskt territorium

När en främmande stats tjänsteman eller en person som är anställd av Europeiska unionen eller en internationell organisation inom finskt territorium deltar i bistånd som inlets med stöd av 9 b §, tillämpas på dennes befogenheter det som föreskrivs i 9 c §.

En person som avses i 1 mom. kan med samtycke av en part i den utsändande staten beviljas rätt att bära sin nationella uniform eller en annan uniform vid lämnande av bistånd.

En person som avses i 1 mom. och som på begäran av Finland bistår polisen inom finskt territorium jämställs med finska tjänstemän när det gäller brott som personen begått eller utsatts för, och omfattas av den lagstiftning om tjänsteförhållanden som tillämpas i personens egen stat eller Europeiska unionens eller den internationella organisationens tjänsteregelverk.

Vad som i lag föreskrivs om statens skyldighet att ersätta skada som orsakats av en tjänsteman, ska också tillämpas på skada som en främmande stats myndighet, Europeiska unionen eller en internationell organisation orsakat i samband med bistånd till polisen som den på Finlands begäran lämnat inom finskt territorium.

Bestämmelserna i 1—4 mom. tillämpas om inte något annat följer av en internationell överenskommelse som är bindande för Finland eller av Europeiska unionens lagstiftning.

9 e §

Polismäns befogenheter vid lämnande av internationellt bistånd

När en polisman utför ett uppdrag utanför finskt territorium med stöd av lagen om civilpersoners deltagande i krishantering (1287/2004), ska den lagen tillämpas på polismannens befogenheter.

9 h §

Ackrediteringsdokument

Polisstyrelsen ska enligt 9 a och 9 b § och skyddspolisen kan enligt 9 a § till en sådan tjänsteman från en främmande stat samt till en anställd vid Europeiska unionen eller en internationell organisation som i Finland deltar i lämnande av bistånd inom deras verksamhetsområde utfärda ett tidsbestämt ackrediteringsdokument, av vilket personens befogenheter framgår. Ackrediteringsdokumentet ska dessutom innehålla personens namn, nationalitet, tjänsteställning eller en annan ställning och fotografi. Personen ska medföra ackrediteringsdokumentet och på begäran visa upp det. Ackrediteringsdokumentet ska lämnas tillbaka till Polisstyrelsen eller skyddspolisen när lämnandet av bistånd har upphört.

9 i §

Delta i europeiska gräns- och kustbevakningens stående styrkas och Europeiska gräns- och kustbevakningsbyråns verksamhet

Vad som i 1—3 mom. föreskrivs om beslutsfattande ska tillämpas om inte något annat följer av lagen om beslutsfattande om internationellt bistånd, samverkan eller annan internationell verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2023.

Helsingfors den 29 december 2022

Republikens President

Sauli Niinistö

Urikesminister Pekka Haavisto